

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Tdo/38/2019
Identifikačné číslo spisu: 7218010667
Dátum vydania rozhodnutia: 17.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Michálik
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7218010667.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Viliama Dohňanského, na neverejnom zasadnutí konanom 17. júla 2019 v Bratislave, v trestnej veci obvineného C. T., pre trestný čin vraždy formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. a iné, v konaní o návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o dovolaní obvineného prostredníctvom obhajcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 10. apríla 2019, sp. zn. 8 Tos 29/2019, podľa § 381 Tr. por., takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b/ Tr. por. dovolanie obvineného C. T. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Košice II uznesením z 01. februára 2019, sp. zn. 5 Pp 40/2018, podľa § 66 ods. 1, § 67 ods. 1 Tr. zák. podmienené prepustil odsúdeného C. T., nar. XX.XX.XXXX v T., Česká republika, trvale bytom Z. č. XX, t.č. vo výkone trestu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Košice - Šaca, z výkonu súhrnného výnimočného trestu odňatia slobody uloženého mu vo veci Okresného súdu Prešov, sp. zn. 31 T 207/2008 (z 21.07.2010) rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 4 To 4/2011 (správne 5 To 4/2011) zo dňa 13.04.2011, v znení uznesenia Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 3 Nt 66/2012, zo dňa 02.07.2012, uznesením Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 3 Nt 66/2012, zo dňa 30.07.2016 a v znení uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 2 Nt 20/2016 (správne 2 Nt 70/2016) zo dňa 15.12.2016 (správne 15.11.2016), pre trestný čin vraždy formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. (zákon č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 100/1996 Z.z.) a iné v trvaní 23 rokov, na slobodu.

Podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. určuje skúšobnú dobu na 7 rokov a zároveň nariaďuje probačný dohľad nad odsúdeným vo výmere 2 rokov.

Krajský súd v Košiciach uznesením z 10. apríla 2019, sp. zn. 8 Tos 29/2019, na podklade sťažnosti prokurátora podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie v celom rozsahu.

Podľa § 66 ods. 1, § 67 ods. 1 Tr. zák. zamietol žiadosť odsúdeného C. T. o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 31 T 207/2008, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 5 To 4/2011, zo dňa 13.04.2011.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach podal obvinený prostredníctvom obhajcu 28. mája 2019 dovolanie z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por. Predovšetkým obsahlo poukázal na dôvody v uzneseniach okresného súdu a na dôvody v uzneseniach krajského súdu, najmä čo sa týka znaleckého dokazovania, vyhodnotenia resocializačnej prognózy odsúdeného a materiálne podmienky podmieneného prepustenia odsúdeného na slobodu s ohľadom na rozsudok Okresného súdu Košice I, sp. zn. 5 Tk 21/2018, z 28.03.2018. Znalec PhDr. Róbert Mathé podal znalecký posudok pre účely rozhodovania o vine a treste v inom konaní a nie podmieneného prepustenia výkonu trestu odňatia slobody. Ostatné znalecké posudky svedčia v jeho prospech pri posudzovaní podmienok pre jeho podmienené prepustenie, čo krajský súd nezohľadnil. Podrobne rozoberá aj metodiku hodnotenia odsúdeného, v rámci čoho vyvodzuje, že závery ústavu vychádzajú z hodnotiacich kritérií, ktoré sú nesystémové, nelogické a diskriminujúce, najmä pri hodnotení pohlavia odsúdeného a jeho dosiahnutého vzdelania. Podľa neho rozhodujúce kritéria podmieneného prepustenia sú dané zákonom a všetky spĺňa. Hmotnoprávnu (materiálnu) podmienku podmieneného prepustenia, spočívajúcu v predpoklade vedenia riadneho života na slobode, však nie je možné zamieňať s dôvodmi a okolnosťami, pre ktoré bol odsúdenému skôr uložený trest odňatia slobody. Pokiaľ by k tomu došlo, išlo by o neprípustné porušovanie zákazu dvojitého pričítania, odporujúce princípu ne bis in idem uvedenému v § 2 ods. 8 Tr. por. a čl. 50 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky (m.m. nálezy ÚS ČR zo 04.10.2016, sp. zn. II. ÚS 2503/2016 a z 12.05.2011, sp. zn. III. ÚS 1735/10). Každé rozhodovanie o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody v sebe obsahuje aj prvok „generálnej prevencie“, ktorý už bol predsa zahrnutý pri samotnom uložení výkonu trestu. Takéto nastavenie popiera individuálny prístup pri samotnom výkone trestu a rozhodovaní o žiadosti odsúdeného, pričom pôsobí demotivujúco. Jednoducho povedané, akú má odsúdený pozitívnu motiváciu zmeniť sa, správať sa podľa noriem, vykonávať svoje povinnosti počas výkonu trestu, keď musí niesť túto „pečať“ počas celého výkonu trestu? Je to v podstate popretie inštitútu podmieneného prepustenia ako prostriedku k dovŕšeniu nápravy a resocializácie odsúdeného. Podmienené prepustenie v sebe teda obsahuje nástroje pre pokračovanie procesu resocializácie, pretože je spojené so stanovením skúšobnej doby a v jeho prípade aj vyslovením probačného dohľadu. Hroziaci Damaklov meč nariadenia výkonu zvyšku trestu významne znižuje riziko potenciálnej recidívy. Rozhodnutie druhostupňového súdu sa jasným a zrozumiteľným spôsobom nevyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné. Preto je toto rozhodnutie nenáležité, logicky nesprávne, nepreskúmateľné a arbitrárne, zvíťazila v ňom určitá „spoločenská objednávka“ nad právom a spravodlivosťou.

Záverom obvinený navrhol najvyššiemu súdu, aby podľa § 382a, § 386 ods. 1, ods. 2, § 388 ods. 1 Tr. por. z dôvodu § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. rozhodol, že napadnutým uznesením a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. a § 66 ods. 1, § 67 ods. 1 Tr. zák. v neprospech obvineného C. T.. Zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach a tomuto súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Košice II vo vyjadrení z 12.06.2019 k dovolaniu obvineného poukázal na § 368 ods. 2 Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať len proti tam taxatívne vymedzeným rozhodnutiam. Napadnuté uznesenie vydané podľa § 66, § 67 Tr. zák. nemožno subsumovať pod rozhodnutia uvedené v § 368 ods. 2 Tr. por., a to ani pod písm. h/ tohto ustanovenia, pretože analogicky musí ísť o rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol sám na základe riadneho opravného prostriedku podaného proti rozhodnutiam podľa písmen a/ až g/ § 368 ods. 2 Tr. por. V plnom rozsahu sa stotožňuje s právnymi úvahami uvedenými v uznesení Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 8 Tos 29/2019, z 10.04.2019 a taktiež poukazuje aj na právne úvahy uvedené v odôvodnení sťažnosti dozorujúceho prokurátora z 27.02.2019. Navrhol, aby odvolací súd v zmysle § 382 písm. f/ Tr. zák. (správne Tr. por.) odmietol dovolanie, keďže je zřejmé, že dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej len najvyšší súd alebo dovolací § 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že toto bolo podané neoprávnenou osobou podľa § 382 písm. b/ Tr. por.

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon, alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

Podľa § 368 ods. 2 Tr. por., ak tento zákon neustanovuje inak, rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie:

- a/ rozsudok a trestný rozkaz,
- b/ uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,
- c/ uznesenie o zastavení trestného stíhania,
- d/ uznesenie o podmieňanom zastavení trestného stíhania,
- e/ uznesenie o podmieňanom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného,
- f/ uznesenie o schválení zmiernosti a zastavení trestného stíhania,
- g/ rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia,
- h/ rozhodnutie, ktorý bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a/ až g/, alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

Podľa § 371 ods. 2 Tr. por. minister spravodlivosti podá dovolanie okrem dôvodov uvedených v odseku 1 aj vtedy, ak napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného poriadku alebo osobitného predpisu o väzbe, Trestného zákona alebo Trestného poriadku o podmieňanom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o výkone trestu, ktorého výkon bol podmieňane odložený, o výkone zvyšku trestu po podmieňanom prepustení alebo o výkone náhradného trestu odňatia slobody, ktorý bol uložený popri peňažnom treste.

Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že obvinený je oprávnený podať dovolanie len proti rozhodnutiam, ktorých taxatívny výpočet je uvedený v ustanovení § 368 ods. 2 Tr. por. Medzi tieto rozhodnutia však nepatrí uznesenie o podmieňanom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody.

Ustanovenie § 371 ods. 2 Tr. por. rozširuje okruh rozhodnutí, voči ktorým je možné podať dovolanie. Ako však vyplýva z naposledy uvedeného ustanovenia, v týchto prípadoch je na podanie dovolania oprávnený výlučne minister spravodlivosti za podmienok súladných s § 369 ods. 1 Tr. por. Pri týchto rozhodnutiach obvinený nedisponuje tzv. aktívnou legitimáciou, čo ho stavia do pozície osoby oprávnenej „len“ na podanie podnetu na dovolanie ministrovi spravodlivosti.

Uvedené obmedzenie nie je samoúčelné, ale vyplýva z ideového poňatia dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý má slúžiť predovšetkým k náprave najzávažnejších procesných a hmotnoprávných chýb v meritorických rozhodnutiach všeobecných súdov, teda rozhodnutiach vo veci samej, ktorými sa trestné konanie končí ako celok. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach chronicky pripomína, že dovolanie nemožno vnímať ako ďalšiu riadnu opravnú inštanciu. Z uvedeného dôvodu zákonodarca obmedzil možnosť podania dovolania len voči vybraným rozhodnutiam (§ 368 ods. 2 Tr. por.), osobitne so zreteľom na rozhodnutia, ktoré nemajú meritorný charakter (§ 371 ods. 2 Tr. por.) cez osobu ministra spravodlivosti.

V predmetnej trestnej veci okresný súd uznesením rozhodol o podmieňanom prepustení obvineného a krajský súd toto rozhodnutie na podklade sťažnosti prokurátora zrušil a žiadosť obvineného o podmieňané prepustenie zamietol. Z toho dôvodu na podanie dovolania v tomto prípade nie je oprávnený obvinený, ale len minister spravodlivosti.

S ohľadom na vyššie uvedené preto najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto

uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.